

Vänsterpartiet Sundbyberg - för ett jämställt Sundbyberg för alla!

Sundbyberg och jämställdheten

- en rapport inför 8 mars 2023

Inledning

Idag är den 8 mars, Internationella Kvinnodagen. Runt om i världen uppmärksammas de orättvisor som finns mellan kvinnor och män och vi firar de framgångar som gjorts. Så hur ser det ut här i Sundbyberg? För att svara på det har Vänsterpartiet Sundbyberg tagit fram en årlig rapport där vi valt att titta på jämställdheten i staden utifrån nedanstående aspekter. Kartläggningen är inte uttömmande, utan en insyn på vissa specifika områden inom respektive kategori.

- I politiken
- På jobbet
- I hemmet

Genomförande

Fokus i denna rapport är på representation och statistik hämtas från senast aktuella uppgifter på kommunens hemsida samt data från www.kolada.se. De siffror som är tillgängliga är endast baserad på två kön.

När det gäller statistiken om jämställdhet i politiken: I en del fall har ett parti samma representant på flera olika poster. Dessa har då räknats flera gånger. Om ett parti till exempel har samma man i tre av sju nämnder så har det räknats som tre manliga representanter. Det samma gäller såklart om ett parti har en kvinna på flera poster. Flera av stadens bolag har samma styrelse, så kallad styrelseunion. Här har vi då inte räknat styrelseledamöterna flera gånger utan det har räknats som en styrelse (t ex Bredband och Stadsnät är två bolag, men har samma styrelse). Vi har därför räknat på fem bolagsstyrelser - Stadshus, Förvaltaren, Bredband/Stadsnät, Lokalfastigheter samt Norrenergi.

Jämställdhet i politiken

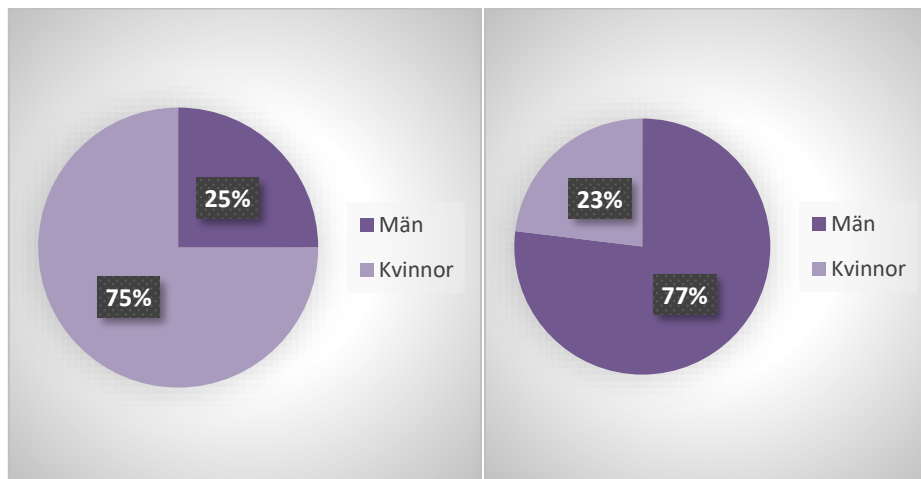
I kommunpolitiken är det kommunfullmäktige som har mest inflytande. Även kommunstyrelsen och stadens facknämnder är viktiga instanser. I Sundbyberg finns det åtta facknämnder – Kommunstyrelsen, Äldrenämnden, Grundskole- & Gymnasienämnden, Förskolenämnden, Kultur- & Fritidsnämnden, Stadsmiljö- & Tekniska nämnden, Social- & Arbetsmarknadsnämnden samt Byggnads- & tillståndsnämnden. Utöver det äger staden, eller är delägare i, bolag med politiskt tillsatta representanter i styrelserna.

Nämnder

Av åtta nämndordförande är sex män och två kvinnor, samma uppsättning som för år 2022. Med andra ord har ingen förändring ägt rum på detta trots nytt styre från 1 januari 2023. Av alla ordinarie ledamöter är 58 män och 39 kvinnor. Mest ojämnställd av nämnderna är Äldrenämnden, där endast tre ordinarie är män och nio är kvinnor, samt Kommunstyrelsen där endast tre av de ordinarie är kvinnor, tio är män.

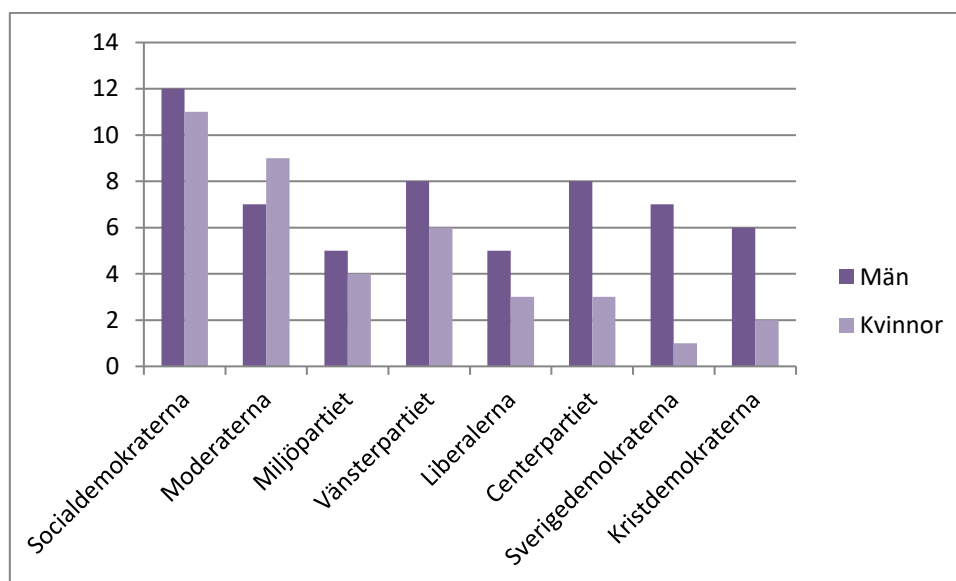
Vänsterpartiet Sundbyberg - för ett jämställt Sundbyberg för alla!

Könsfördelning för ordinarie ledamöter i Äldrenämnden respektive Kommunstyrelsen.

De flesta partierna har en någorlunda jämn fördelning mellan män och kvinnor bland sina ordinarie representanter i nämnderna. Störst obalans har Sverigedemokraterna med sju män och en kvinna som ordinarie. Kristdemokraterna intar en andra plats där män är överrepresenterade som ordinarie ledamöter, se nedan.

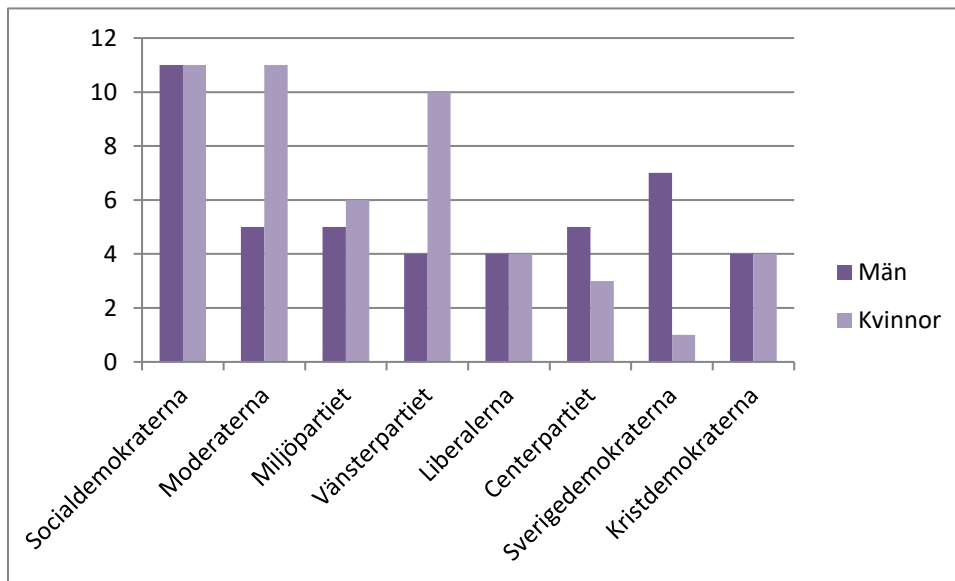
Könsfördelning för ordinarie ledamöter representerade i stadens nämnder

Bland ersättarna blir siffrorna annorlunda. Fördelningen mellan män och kvinnor skiljer sig väldigt mycket i flera nämnder. Störst obalans har Sverigedemokraterna, Moderaterna och Vänsterpartiet. Sverigedemokraterna sticker ut då det är betydligt fler män än kvinnor som är ersättare i nämnderna, med sju män och en kvinna. Medan hos Moderaterna och Vänsterpartiet är representationen det motsatta, med elva kvinnor och fem män (M) och tio kvinnor och fyra män (V). (se bild nedan).

Vänsterpartiet Sundbyberg - för ett jämställt Sundbyberg för alla!

Könsfördelning för ersättare representerade i stadens nämnder

Slutsatsen kring summeringen av representationen i nämnderna med ordinarie och ersättare är att vissa partier arbetar kompensatoriskt (Vänsterpartiet och Miljöpartiet) medan andra partier (Sverigedemokraterna) tenderar att ha låg andel kvinnor som representanter, totalt sett.

Moderaterna är det parti som har flest kvinnor representerade, både som ordinarie och ersättare.

Övriga partier har en någorlunda mer balanserad representation med ordinarie och ersättare.

Kommunstyrelsen

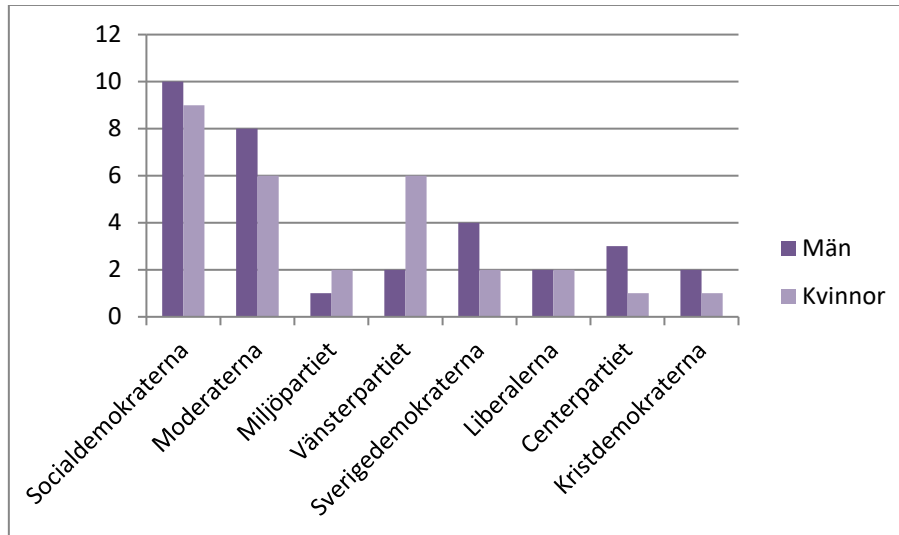
Kommunstyrelsen dras med den största ojämställdheten. Av de 13 ordinarie ledamöterna är bara tre kvinnor. Detta har sin grund i att samtliga partiernas gruppledare (partiernas främsta representanter) är män.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är den viktigaste instansen i kommunpolitiken. Av de 61 ordinarie ledamöterna är 32 män och 29 kvinnor. För 2022 såg siffran ut 34 män kontra 27 kvinnor. En förbättring med andra ord. De flesta partier har en ganska jämn fördelning mellan kvinnor och män.

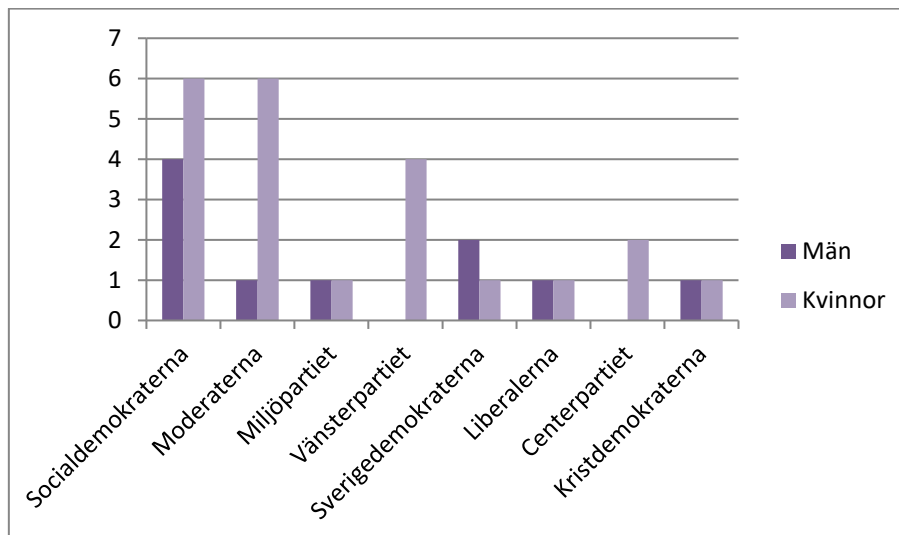
Könsfördelning för antalet ordinarie ledamöter i kommunfullmäktige

Vänsterpartiet Sundbyberg - för ett jämställt Sundbyberg för alla!

Bland ersättarna är det Moderaterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet som redovisar en obalans genom att ha två kvinnor och inga män (C), en man och sex kvinnor (M), samt fyra kvinnor och inga män (V). Totalt sett finns det en tydlig skillnad mellan Sverigedemokraterna som har en överhängande representation av män (6 män och tre kvinnor), medan Vänsterpartiet har en överhängande representation av kvinnor (2 män och 10 kvinnor).

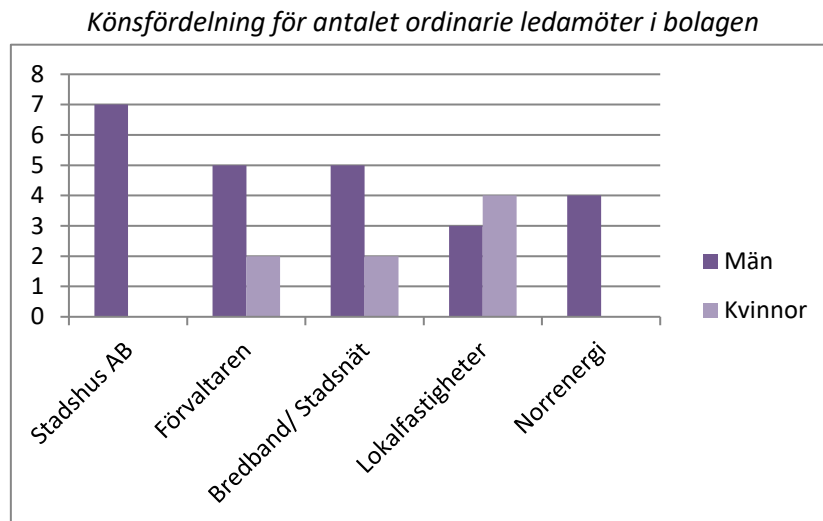
Könsfördelning för antalet ersättare i kommunfullmäktige

Vänsterpartiet Sundbyberg - för ett jämställt Sundbyberg för alla!

Bolagen

Sämst med jämställdheten inom politiken är det i bolagskoncernen. Av 32 ordinarie ledamöter i de fem bolagsstyrelserna är 24 män och 8 kvinnor. I styrelsen för Stadshus AB och Norrenergi är obalansen störst. Ingen kvinna bland ordinarie ledamöter. I Stadshus AB beror den stora obalansen på att större delen av ordinarie ledamöter i styrelsen är gruppledare för olika partier. Sedan tidigare har vi också konstaterat att samtliga partiets gruppledare, också är män.

På jobbet

För 2019 var uppgifter i Sundbyberg att 4,7 % av kvinnorna arbetslösa. Bland männen i Sundbyberg är 4,5 % arbetslösa. För 2020 blev uppgifterna en markant förändring och landade på att 6,6 % av kvinnorna var arbetslösa samt för männen var arbetslösheten 6,7 %. För 2021 ser vi en marginell förändring där kvinnors arbetslöshet minskar till 6,3 % medan männens arbetslöshet ökar till 6,9 %.

Om vi tittar på heltidsarbetande månadsavlönade i % har män en siffra om 81 % (2019) medan kvinnor befinner sig på 75 % (2019). För 2020 har siffran blivit något sämre för män (79 %) medan siffran för kvinnor ligger på samma nivå (75 %). Trenden fortsätter även 2021 där kvinnor ökar något till 76 % medan männen fortsätter att minska till 78 %. Gör man en kontroll under en längre period, då har kvinnors situation blivit något bättre på en femårsperiod, medan utvecklingen för män gått till det sämre under samma period. Ser vi på sjukpenningtalet så är snittet för kvinnor i Sundbyberg 10,9 (2019) dagar mot männens 6,3 dagar (2019). Här har vi nya siffror för både 2020 samt 2021.

Männens siffror har förändrats till 6,6 (2020 och 2021) medan kvinnornas siffror förändrats till 11,4 (2020) samt 10,9 (2021).

Vänsterpartiet Sundbyberg - för ett jämställt Sundbyberg för alla!

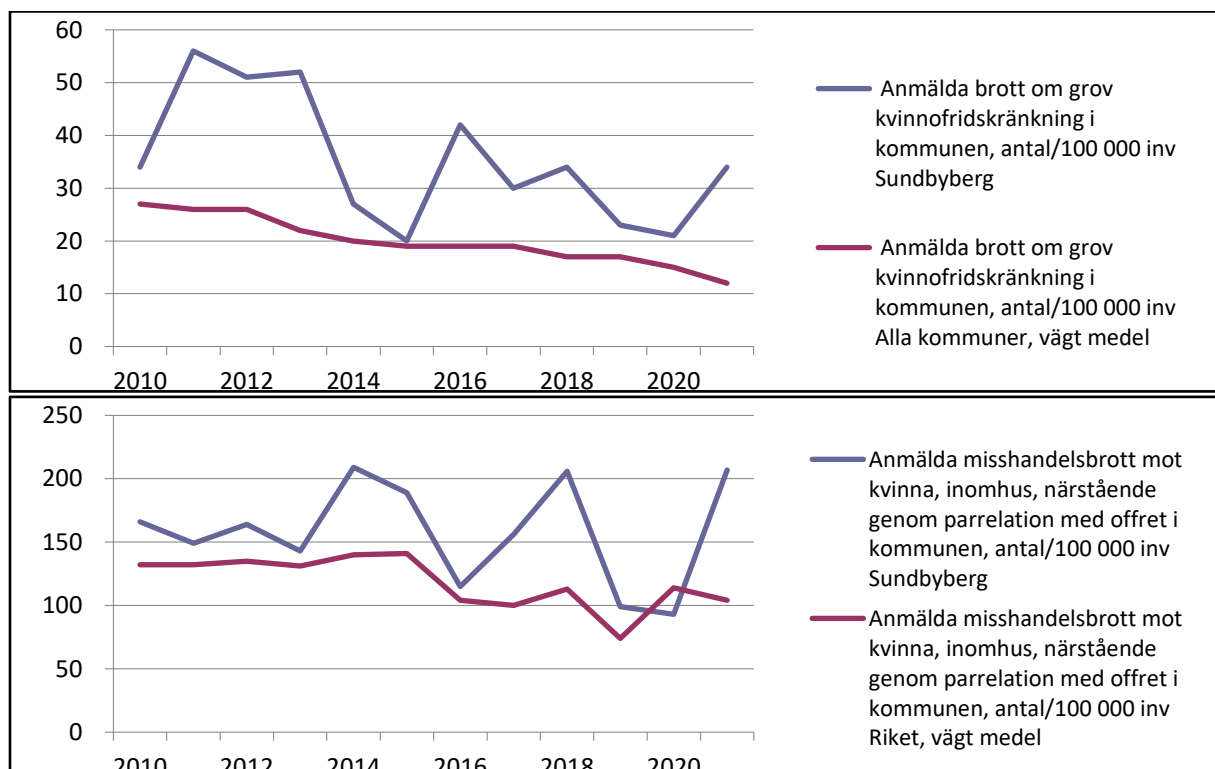
I hemmet

I Sundbyberg tog kvinnorna, 2020 ut 72,2 % av föräldraledigheten mot männens 27,8 %. För 2021 var siffrorna 71,7 % för kvinnorna och 28,3 % för männen. Det är en minimal förbättring, men fortfarande lägre än 2019 där siffrorna var 70,4 % kontra 29,6 %.

Även när det gäller VAB-dagar tar kvinnor ut en betydligt större andel. För 2021 var kvinnornas siffra 60,4 % mot männens 39,6 %. För 2021 var siffrorna 61 % kontra 39 %, vilket är minimal försämring. Sundbyberg ligger även lite under snittet i hela riket.

2019 var antalet grova kvinnofridskränkningar per 100.000 invånare 23 mot rikets 17. För 2020 är antalet istället 21 i Sundbyberg mot rikets 15. 2021 hamnar siffran på 34 mot rikets 12. Sundbyberg fortsätter trenden med att ligga högre än riket och på senare år har den även fortsatt öka. Antalet anmälningar behöver inte betyda att antalet brott faktiskt är större, men det är slående att Sundbyberg sticker ut i dessa siffror. Vi vet dessutom att mörkertalet när det gäller dessa brott vanligtvis är mycket stort.

I Sundbyberg hade vi 2019, 99 anmälda misshandelsbrott (inomhus, närstående genom parrelation med offret i kommunen) per 100.000 invånare mot kvinnor. Rikets siffra var då 74. För 2020 var Sundbybergs siffra 93 och rikets siffra 114. 2021 kan konstateras vara ett mörkt år i denna kategori i Sundbyberg, då antalet ökade med över 100%, till hela 207 medan rikets siffra minskade till 109.

Slutsatser

Staden förefaller vara relativt jämställd när det gäller representationen i fullmäktige och nämnder, men inte i kommunstyrelsen. Bolagskoncernen fortsätter vara männens värld. Sverigedemokraterna är sämst i klassen i de organ där de ingår. Vi kan även konstatera att kvinnor representerar oftare i så kallade kvinnorelaterade nämnder som förskola och äldreomsorg, medan män är överrepresenterade i nämnder som rör stadsmiljö, tekniska, byggnads och tillstånd.

Situationen och framförallt skillnaden på arbetsmarknaden mellan kvinnor och män finns kvar, även om det på vissa håll blivit viss förbättring för kvinnor främst. Kvinnor tar dock fortfarande ut betydligt mer VAB och föräldraledighet än män i Sundbyberg.

Det som fortsätter att sticka ut när det gäller jämställdheten i Sundbyberg gäller trygghetsfrågorna. Det är fortsatt höga siffror avseende grov kvinnofridskränkning eller anmälan om misshandelsbrott mot kvinnor som i resten av landet. Utsattheten och risken att utsättas för könsbaserat våld är det yttersta och allvarligaste tecknet på bristande jämställdhet.

Med detta underlag har nya Sundbybergsmajoriteten ett tydlig fokus på att

- 1) samarbeta med fler aktörer som till exempel Kvinnojouren i Sundbyberg och Tryggare Sverige
- 2) stärka samverkan i arbetet med Operation Kvinnofrid
- 3) utveckla den systematiska uppföljningen genom till exempel ett nytt verksamhetssystem
- 4) behålla relationsvåldssamordnare för fortsatt fokus
- 5) inrätta ett Personalutskott för att arbeta mer strukturerat även med jämställdheten i stadens verksamheter